

interview – Lisa Goudsmit

biddende priesters en kunstschaatsen

Jef Montes (24) en Esther Kruyer (22) studeerden dit jaar beiden cum laude af als modeontwerper aan ArtEZ: hij met een collectie geïnspireerd op Spaanse priesterbeelden, zij met vrouwelijke sportieve kunstschaatsachtige outfits. Beiden werden verkozen tot Arnhemse Nieuwe door Ontwerp Platform Arnhem en vertegenwoordigen hun academie tijdens Lichting, geïnitieerd door GStar, Premsele en HTNK, waar de veertien beste afgestudeerde modeontwerpers van Nederland tegen elkaar strijden om een geldbedrag van 10.000 euro.

‘De jongen met de baret’

Jef Montes wat is het verhaal achter je afstudeercollectie?

Mijn afstudeercollectie heet Dolores, naar mijn oma: met haar bezocht ik vroeger graag de kathedraal Santa Maria in Tarragona, Catalonië, in Spanje. Een beeld van biddende priesters met geometrische belijning was het startpunt van mijn collectie. Wat ik zo mooi aan deze specifieke kathedraal vond, was dat hij niet overdreven katholiek was qua kleurgebruik, maar juist heel wit, met zandsteen en melktonen: eerder kil.

Hoe heb je dat naar je collectie vertaald qua kleur, vorm en materiaal?

Ik gebruikte fuchsia voor een lichtgevend gevoel naast traditionele katholieke kleuren als rood, wit en paars met accenten van blauw, zwart, crème en lavendel. Ook heb ik een stof laten ontwikkelen in Italië, geïnspireerd op de tranen van de heilige Maria en porseleinen beelden: ‘satin duchesse’- versterkt met glasvezel. Met moulagés (een techniek waarbij vorm in een kledingstuk wordt gebracht, red.) bootste ik een Spaanse priesterjas na: eerst heb ik dit met beddengoed geprobeerd, zo is alles ontstaan

uit rechthoeken. De glasvezelstof heeft een draadrichting waardoor ik heel goed kon zorgen dat een plooi op zijn plek blijft. Het materiaal ziet eruit als glas en is ook heel interessant als het beweegt: er ontstaan een soort bliksem-schichten door het licht en tegelijkertijd lijkt het vloeibaar als water. Dit verwijst naar Madonna’s tranen, maar oogt ook fragiel en breekbaar. De materiaalkeuze was heel belangrijk, het bracht de ontwerpen een stap verder om van dat nostalgische gevoel van priesterkleding af te komen: het is mijn futuristische en abstracte kijk op het katholieke geloof. Soms gebruikte ik het glasvezel ook als lijst, zoals bij spitsbogen in de kerk. Ook heb ik een jas van glasvezel-zijde chemisch gezeefdrukt, dat zorgt voor een waxlaag. Mijn ontwerpen zijn heel bewerkelijk, ik experimenteer heel veel met materialen en bewerkingen: ‘the sky is the limit’.

Wat is het idee achter de styling van je collectie: de hoofdbedekking maar ook de catsuits met daarin schoenen verwerkt waardoor het lijkt alsof de modellen op hun tenen lopen?

Die catsuits symboliseren het bedekken en verhullen van je lichaam in het streng katholieke geloof. De hoedjes zijn een verwijzing naar mezelf, ik draag altijd baret en sta bekend als ‘de jongen met de baret’. Mijn persoonlijke stijl is zo vertaald naar een Baskische baret die ik symbolisch plaats als een halo ter verwijzing naar de kerk. De hakken zijn in de catsuits verwerkt omdat ik als kind altijd op mijn tenen liep in de Santa Maria. Dat klopt binnen het concept, dat kinderlijke en pure.

Het afgelopen jaar is er heel veel gebeurd binnen de katholieke kerk: heb je dat nog verwerkt in je ontwerpen?

Niet zozeer, ik heb geen politieke statements willen maken, de verwijzingen zijn alleen visueel. Ik heb me altijd heel erg verzet tegen de kerk, als puber ging ik rebelleren en uitte dat in

mijn persoonlijke stijl. Als kind voelde het geloof heel erg verstikkend, maar toch zocht ik er mijn fantasie in. Dat uit zich nu in dat futuristische van mijn ontwerpen, dat gevoel kreeg ik altijd heel erg bij de kerk: als iets buitenaards, iets onverklaarbaars.

Wat of wie heeft jou nog meer beïnvloed als ontwerper?

Afgezien van de kerk hebben kunstenaars als Goya en Velázquez me ook beïnvloed bij het maken van deze collectie, en agressieve prenten van priesters die elkaar afslachten. Ook Francis Bacon's studie naar de paus van Velázquez was een starting point: een fragmentering van de werkelijkheid, de priester als satanistisch wezen geprojecteerd. Ergens zitten die scherpe lijnen nog wel in de ontwerpen.

Tijdens mijn stage bij Klavers van Engelen heb ik van Niels (Klavers, red.) geleerd te werken vanuit mijn gevoel en niet vanuit een beeld. De stage bij Klaver van Engelen wakkerde een talent bij me aan dat ik niet eerder kende, daarvoor was ik erg zoekende. Daarnaast vind ik Jean Paul Gaultier interessant, vanuit een stilistisch oogpunt: dat is couture met humor, plat gezegd.

Hoe zie jij je toekomst als startende creatieve professional met oog op het veranderende economische, politieke en culturele landschap in Nederland?

Ik heb meegemaakt met Klavers van Engelen dat het opeens op kan houden, voor mij was dat echt een klap. Het maakte me wel bewust: vroeger had ik de droom een eigen label te beginnen, de nieuwe Jean Paul Gaultier te worden. Nu wil ik binnen een bedrijf zoals Jean Paul Gaultier werken, iets doen waarin ik goed ben en de aanvulling zijn op een team. In deze tijd ga ik niks voor mezelf beginnen, ik ben voorzichtiger geworden.

‘Mode is topsport’

Esther Kruyer wat was het concept van je afstudeercollectie?

Ik ben gefascineerd door sportswear: ik heb altijd veel gesport en mijn eindexamencollectie moest iets worden wat bij mij past. Ik zag ice skating op tv en dat sprak me meteen aan. Ik ben altijd bezig met dingen die ik eigenlijk in eerste instantie ordinair, lelijk of vreemd vind; dat had ik ook met ice skating. Wat ik er boeiend aan vond, was de combinatie van die ‘vieze’ huidskleurige stoffen met felle kleuren als turkoois, maar ook dat het zo extreem glitter is. Dat heb ik vertaald in een modern vrouwelijk beeld, zoals een sweater in combinatie met een vrouwelijke asymmetrische tailleurrok. Ook heb ik veel gewerkt met colour blocking.

Maar de vormen en de materialen, zoals neopreen, zijn niet zoals we dat gewend zijn bij kunstschaatsen: hoe heb je die keuzes gemaakt?

Nee dat klopt: in ice skating zijn de pakjes erg strak op het lichaam en ik werk van het lichaam af. Shape is voor mij heel belangrijk. Ik dacht ook na over wat de sportster zou dragen na het sporten, zoals een jas, en ik heb gekeken naar volumes. Voor materialen zocht ik naar stoffen die ik eigenlijk oerlelijk vind maar die ik dan toch interessant kon maken, zoals glitter-lycra en paillettenstof. Die heb ik op een laag neopreen geplakt waardoor het glanst en triggert. Over de paillettenstof legde ik twee lagen mesh: oranje en zwart. Het werd een boeiend geheel met een beweeglijk dessin erin dat aansluit op ice skating.

Maria Sharapova noem je als ideale vrouw om de collectie te dragen?

Ja, behalve dat ze sportief en mooi is, komt dat vooral door haar discipline en harde werken. Daar herken ik mezelf in. Mode is ook topsport:

je bent er altijd mee bezig, stopt er bloed, zweet en tranen in. Het vergt discipline. Sharapova was een symbolische inspiratie. Allerlei soorten mensen inspireren mij, niet per se mensen die er 'interessant' uit zien: 'gewone' mensen die eigenlijk juist niet de shine hebben. Ik kijk heel erg om me heen, maar ik ontwerp ook met mezelf in gedachten: ik zou zelf in al mijn ontwerpen willen lopen. Ik denk dat ik door mijn kleuren en materialen op een heel jonge en frisse manier werk. Ik ben ook nog jong en kan alle kanten op: niks moet en alles mag!

Hoe zie jij je toekomst als startende creatieve professional met oog op het veranderende economische, politieke en culturele landschap in Nederland?

Mijn plannen zijn niet veranderd door wat er nu gebeurt. Toen ik begon aan ArtEZ wilde ik een eigen label, nu niet meer. Niet door de veranderde economie, maar door de opleiding ben ik realistischer geworden. Het liefst ga ik nu een tijdje voor een groot commercieel bedrijf werken, misschien een sportmerk zoals Adidas. Of stage lopen in New York. Ik wil even om me heen kijken, ik ben nog jong. Zonder startkapitaal wil ik eerst goed nadenken over wat ik ga doen: ik ben niet zo impulsief en maak liever verstandige keuzes. Ik ben best zakelijk en praktisch, houd niet van droomshows en zie commercialiteit niet als iets slechts. X